

Müstəqilliyimizə əbədi təminat yaradan siyasət

İradə Əliyeva

Böyük dövlət adamlarının hər biri özünəməxsus cəhətlərə malikdir. Yaşadıqları dövrün ruhu, misilsiz xidmətləri ilə yaratdıqları tarix, yerinə yetirdikləri missiyanın məzmunu və digər bu kimi amillər də onları bir-birindən fərqləndirir. Bununla belə ümumi bənzərlikləri də kifayət qədərdir və onlardan ən mühümü həmin adamların öz dövlətçilik ideyaları ilə zamanı qabaqlamağı bacarmalarıdır. Müdriklikləri, fəhmləri, yaşadıqları dövrdən də bir neçə onilliklər sonranı görə bilmək qabiliyyətləri ilə vaxtdan ucada dayanmaları və tarixə bu ucalıqlardan baxmalarıdır. Əslində, onların böyüklüyünü şərtləndirən ən mühüm xüsusiyyətlərdən biri də elə budur.

2023-cü ildə anadan olmasının 100-cü ildönümünü qeyd edəcəyimiz Ulu Öndər Heydər Əliyev də həyata keçirdiyi dövlət quruculuğu siyasəti, irəli sürdüyü ideyaları, qarşıya qoyduğu milli hədəflərlə daim zamandan ucada qərar tutan şəxsiyyətdir. Bu gün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasətin uğurları sayəsində tarixinin ən qüdrətli mərhələsini yaşayan Azərbaycan dövlətində inkişafın, nailiyyətlərin ardıcılığına, davamlılığına, bir-birini nə qədər mükəmməl şəkildə tamamlamasına nəzər saldıqca, prosesləri dərinlən təhlil etdikcə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin böyüklüyünə heyrətlənməyə bilmərsən.

Ötən əsrin 80-ci illərinin sonlarından başlanan proseslərin məntiqi nəticəsi kimi Azərbaycanın 1991-ci ildə dövlət müstəqilliyinə nail olması, əslində, Heydər Əliyevin əsəri idi. Ümummilli Liderin hələ sovet Azərbaycanına rəhbərliyi dövründə gücləndirdiyi milli şüur, qısa müddətdə geridə qalmış aqrar ölkədən sənaye respublikasına çevirdiyi respublikamızda insanların getdikcə yüksələn rifahı, gənclərimizin təhsilinə xüsusi diqqət və qayğısı sayəsində xalqın intellektual potensialının artması, bu böyük dövlət adamının elm, mədəniyyət, incəsənət xadimlərinə dəstəyi ilə ziyalılarımızın cəmiyyətdəki mövqeyinin güclənməsi və s. bu kimi amillər istiqlal ruhumuzu yüksəldərək Azərbaycanı müstəqilliyinə gətirib çıxartdı. Təsədüfi deyil ki, respublikamız ötən əsrin 80-ci illərinin sonunda keçmiş ittifaq məkanında baş verən proseslərin əsas nüvəsi, başlıca təsir mərkəzi rolunu oynayırdı.

Bununla belə təkcə müstəqilliyin əldə olunması ilə iş bitmirdi. İstiqlalına yenidən qovuşmuş dövlətin gələcəyə doğru kövrək addımlarını möhkəmləndirməsi, azad bazar iqtisadiyyatı yolunda, yeni ictimai-iqtisadi formasiyada, tamamilə fərqli çağırışlar dövründə kiminsə asılılığına düşmədən özünün gerçək müstəqilliyinə nail olması, yerbəyerdən üzərimizə yönələn xarici və daxili təhdidləri dəf edərək məqsədlərinə doğru irəliləyə bilməsi, demokratik, hüquqi dövlət quruculuğu proseslərini, zəruri islahatları, qlobal məkana inteqrasiyanı ardıcıl şəkildə həyata keçirərək dünyanın siyasi xəritəsində özünə layiqli yer tutması daha çətin vəzifə idi. Bu, ciddi tələyüklü vəzifələri həmin illərdə yalnız Heydər Əliyev yerinə yetirə bilərdi və o, xalqın təkidli tələbi ilə siyasi hakimiyyətə qayıdaraq öz missiyasını uğurla yerinə yetirdi.

Zamanın diktə etdiyi çağırışlar

Ulu Öndər mükəmməl dövlətçilik təcrübəsi ilə gözəl bilirdi ki, istənilən problemlərin yoluna qoyulması, mütərəqqi ideyaların həyata keçirilməsi üçün ilk növbədə sabitlik lazımdır. İnsanların həyat və sağlamlığının qorunması, onlarda gələcək barədə əminliyin yaradılması, cəmiyyəti təhdid edən təhlükələrin ortadan götürülməsi zəruridir. Heydər Əliyev müstəqil Azərbaycan dövlətinə rəhbərliyinin ilk aylarından cəmiyyətdə ictimai-siyasi sabitliyi təmin etməyə başladı. Siyasi mübarizənin küçələrdə, meydanlarda, hərbişdirilmiş qruplaşmalar arasında silah gücü ilə, insanların qanı, ailələrin faciəsi hesabına aparılması ənənəsinə son qoydu. Xalqın, dövlətin taleyi ilə bağlı qərarların meydanlarda deyil, cəmiyyətin öndə gedən insanların, seçilmiş nümayəndələrinin müzakirələrində, intellektin, biliyin, aqlın gücü ilə verilməsi ənənəsini formalaşdırdı. Heydər Əliyev Azərbaycana yeni bir siyasi mədəniyyət gətirdi.

Ulu Öndər insanlarımızda dövlətçilik şüuru, vətəndaşlıq məsuliyyəti formalaşdırdı, fərdlərin siyasi mövqeyi ilə dövlətçilik dəyərlərinə münasibəti arasındakı fərq barədə aydın təsəvvür yaratdı. Göstərdi ki, siyasi mövqeyindən, məsələlərə yanaşmalarından asılı olmayaraq dövlətçilik dəyərlərinə münasibətdə hər kəs bütün fikir ayrılıqlarını kənara qoyub zərərli bir yerə vurmağı bacarmalı, xalqın milli mənafələrinə xidmət etməlidir. Heydər Əliyev cəmiyyətimizdə milli vəhdət yaratdı. İrəli sürdüyü azərbaycançılıq ideologiyası ilə milli mənsubiyyətindən, dilindən, dinindən, eləcə də hazırda dünyanın hansı məkanında yaşamasından asılı olmayaraq, Azərbaycanı özünə vətən bilən, yurduna qəlbən bağlı sayan hər bir azərbaycanlıyı vahid hüquqi kimlik işığında birləşdirdi.

Heydər Əliyev Azərbaycanın iqtisadi müstəqilliyini təmin etdi. Çünki iqtisadi müstəqil olmadan dövlətin siyasi müstəqilliyinə, öz taleyinə, öz sərvətlərinə, öz gələcəyinə sahib çıxması mümkün olmayacaqdı. Həyata keçirilən demokratik islahatların, hüquqi dövlət, vətəndaş cəmiyyəti quruculuğu prosesinin öz hədəflərinə çatması da ölkənin iqtisadi müstəqilliyindən asılı idi. Ulu Öndər üçün Azərbaycanın iqtisadi müstəqilliyi sadəcə bəyanat deyildi, bu proses ardıcıl strategiya kimi addım-addım həyata keçirilir və çoxsaylı nailiyyətlər, vahid nəticə yaradırdı.

Ölkənin iqtisadi inkişafına doğru həlledici addımların atılması, ölkə iqtisadiyyatı üçün həyati əhəmiyyət kəsb edən investisiyaların cəlbi, qlobal iqtisadi layihələrin həyata vəsiqə qazanması üçün müharibə vəziyyətinin olmaması zəruri idi. Ermənistanın Azərbaycana qarşı hərbi təcavüzü, ölkəmizin hərbi münaqişəyə cəlb olunması buna maneə yaradırdı. 1994-cü ildə cəbhə bölgəsində atəşkəsin əldə edilməsi Azərbaycanın böyük bir dövr ərzində sülhə nail olmasına, bütün resursları ölkənin iqtisadi inkişafına, xarici tərəfdaşlıq əlaqələrinin genişlənməsinə, beynəlxalq mövqelərinin gücləndirilməsinə, demokratik islahatlara, eləcə də ordu quruculuğuna, insanların sosial müdafiəsinə yönəltməsinə imkan yaradırdı. Həm də müharibədə insan itkilərinin qarşısı alındı.

Güclü ordu quruculuğu Ulu Öndərin ən ümdə arzularından biri idi. Heydər Əliyev Azərbaycanın gələcəyi üçün müəyyən hərbi potensialı zəruri sayır, eyni zamanda azərbaycanlı gənclərin hərbi biliklərə yiyələnərək bu elitada özlərinə layiqli yer tutmalarına xüsusi əhəmiyyət verirdi. Ona görə də hələ sovetlər ittifaqı dövründə Moskvanın milli hərbi kadrlara inamsızlıq siyasətinə rəğmən azərbaycanlıların hərbi sahəyə marağını təmin etməkdən ötrü əsaslı tədbirlər görürdü. Cəmşid Naxçıvanski adına hərbi məktəbin yaradılması həmin addımlardan biri oldu. Bu məktəbdə onuncu sinfi bitirən gənclər keçmiş ittifaqın müxtəlif ali təhsil ocaqlarına qəbul olunurdu. Heydər Əliyev azərbaycanlı gənclər üçün hər il bu ali məktəblərdə müsabiqədənkənar yerlər ala bilir, beləliklə, onların gələcəyinə yaşıl işıq yandırır. Bu gün Azərbaycan Ordusu özünü təsdiqləyib. Cəmi 44 gün ərzində düşməni tarixi torpaqlarımızdan qovub, haqq-ədaləti, xalqımızın qürurunu bərpa edib. Azərbaycan Ordusu hazırda dövlətimizin təhlükəsizliyinin qarantıdır.

Xalqın gələcəyi naminə

Ümummilli Liderin siyasi iradəsi sayəsində 1994-cü ilin 20 sentyabrında dünyanın transmilli korporasiyaları ilə "Əsrin müqaviləsi" imzalandı. Regionda əməkdaşlığın qurulmasında, dünyanın siyasi-iqtisadi mənzərəsinə əhəmiyyətli şəkildə təsir göstərən qlobal layihələrin xəyallardan reallığa çevrilməsində, eyni zamanda Azərbaycanın müstəqilliyinin daimiliyinin, əbədiliyinin, dönməzliyinin təmin olunmasında bu müqavilə çox əhəmiyyətli rol oynadı. "Əsrin müqaviləsi"ndən sonra Böyük İpək yolu, "Bakı-Tbilisi-Ceyhan", "Bakı-Tbilisi-Ərzurum" və s. bu kimi layihələr reallaşdırıldı.

Ulu Öndərin müəyyən etdiyi yeni neft strategiyası Azərbaycan iqtisadiyyatının inkişafı üçün həyat qaynağı rolunu oynadı. Qısa müddət ərzində ölkəmizdə dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi həyata keçirildi, Azərbaycan eləcə də postsovet məkanında torpaq islahatlarını uğurla aparən ilk respublika oldu. Ölkəmizdə özəl mülkiyyət münasibətləri formalaşdı, sahibkarlar sinfi meydana gəldi, iqtisadi inkişafda, əhalinin məşğulluğunda böyük rol oynayan iş adamları əhalinin diqqət və qayğısı ilə əhatələndi. Azərbaycanda işsizlik, yoxsulluq səviyyəsi tədricən azalmağa başladı, sosial problemlər addım-addım həllini tapdı, əhalinin maddi rifah halı yaxşılaşdı, insanların sabaha ümidləri artdı.

1995-ci ildə Ulu Öndərin rəhbərliyi ilə müstəqil Azərbaycan Respublikasının ilk Konstitusiyasının qəbulundan sonra müxtəlif fəaliyyət sahələri üzrə qanunvericilik bazası formalaşdırıldı, mövcud normalar dövrün tələblərinə, zamanın çağırışlarına uyğunlaşdırıldı.

Azərbaycan həmçinin diplomatik müstəvidə üstünlük qazanmağa başladı, Ermənistanın ölkəmizə qarşı işğal ilə bağlı həqiqətlər dünya ictimaiyyətinə çatdırıldı, erməni diasporunun uzun illər ərzində ətrafımızda qurduğu informasiya blokadası yarıldı. Azərbaycan beynəlxalq təşkilatlar qarşısında demokratik islahatlarla bağlı üzərinə götürdüyü öhdəlikləri qısa müddətdə və əzmlə yerinə yetirərək beynəlxalq birliyin layiqli üzvü kimi mövqelərini möhkəmləndirdi.

Bütün varlığı ilə milli ruha bağlı olan Ümummilli Lider Heydər Əliyev müstəqillik dövründə də xalqımızın milli-mənəvi dəyərlərinə, ana dilimizə, mədəniyyətimizə, ədəbiyyatımıza, elmimizə sahib çıxdı, ziyahılarımıza dəstəyi, diqqət və qayğısı ilə onların nüfuzunu daha da gücləndirdi. Təhsili xalqımız üçün böyük bir dəyərə çevirdi, belə bir həqiqəti hər kəsə anlatdı ki, gələcək inkişafın yeganə açarı təhsildə, müasir dünyamızın elm və biliklərinə yiyələnərək onları həyatda tətbiq etməkdədir.

Ulu Öndər Azərbaycan gəncliyi üçün inkişaf mühiti yaratdı, onları ziyanlı təsirlərdən qorudu, gənclərimizin öz potensiallarını reallaşdırma bilmələri üçün münbit şərait formalaşdırdı. Müstəqil dövlətimiz qarşısında strateji hədəfləri müəyyənləşdirdi, bu hədəflərə doğru aydın yolu göstərdi və Ulu Öndərin milli

ideyalarını, bütün arzularını həyata keçirməyə qadir qüdrətli Lideri - Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevi cəmiyyətə təqdim edərək müstəqil dövlətimizin inkişaf yolunun əbədiliyini təmin etmiş oldu.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti bu yola, bu ideyaya, bu prinsiplərə sadiqliklə müstəqil dövlətimizi tarixinin ən qüdrətli dövrünə, xalqımızı ən böyük qələbəyə - Qarabağın, Şərqi Zəngəzurun azadlığına yetirdi.

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin hələ sovet Azərbaycanına rəhbərliyi dövründən həyata keçirdiyi siyasət müstəqilliyimizə əbədi təminat yaradır və dövlətimizin bütün nailiyyətlərinə görə bu siyasətə borcluyuq.